

BDT2011. 2442.

Nem minősül visszaélésnek a képmás vagy hangfelvétel készítése avagy felhasználása, amennyiben arra közvetlenül fenyegető vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében közérdekből vagy jogos magánérdekből kerül sor, feltéve, hogy a képmás vagy hangfelvétel készítése vagy felhasználása a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet.¹

Alkalmazott jogszabály: Ptk. 80. § (1), (2) bek.

Az I. r. felperes és az I. r. alperes kertszomszédok, a II-IV. r. alperesek az I. r. alperes hozzátartozói. Az I. r. felperes és az alperesek viszonya évek óta megromlott.

Az I. r. felperes 2006. június 22. napján az ingatlanának udvarán hulladékot égetett. Mivel a tüzelést az I. r. alperes erre irányuló kérésére sem hagyta abba, a II. r. alperes mobiltelefonjával fénykép- és egyúttal hangfelvételt is készített az I. r. felperesről, amint éppen égeti a szemetet.

Az I. r. alperes 2006. június 28. napján érkezett beadványában feljelentéssel élt az I. r. felperes ellen a június 22-ei égetés miatt, hivatkozva arra, hogy az I. r. felperessel szemben hasonló magatartás miatt korábbiakban már folytattak szabálysértési eljárást. Feljelentéséhez két fényképfelvételt csatolt. A feljelentés alapján Szeged Megyei Jogú Város Jegyzője határozatával az I. r. felperest környezetvédelmi szabálysértés miatt 10 000 Ft pénzbírsággal sújtotta. A felperes kifogása folytán eljáró Szegedi Városi Bíróság végzésével az első fokú határozatot hatályában fenntartotta. Ezt követően az I. r. felperes tárgyalás tartását kérte, amelynek folytán a Szegedi Városi Bíróság végzését ugyancsak hatályában fenntartotta.

Az eseménnyel kapcsolatos szóváltással összefüggésben Szeged Megyei Jogú Város Jegyzője - a Szegedi Városi Bíróság végzésével jogerőre emelkedett - határozatával az I. r. felperest 15 000 Ft pénzbírsággal sújtotta az I. r. alperes sérelmére elkövetett becsületsértés szabálysértése miatt.

Az I. r. felperes keresetében annak megállapítását kérte, az alperesek azzal, hogy hozzájárulása nélkül róla fénykép- és hangfelvételt készítettek és azt a hatósági eljárásban felhasználták, személyiségi jogait megsértették. Ezen túl kérte az alperesek további jogsértéstől való eltiltását és kártérítés címén 481 000 Ft egyetemleges megfizetésére kötelezését. Ezen összegből 450 000 Ft-ot nem vagyoni kártérítés jogcímén igényelt, míg az ezt meghaladó összeget a szabálysértési eljárásban kiszabott pénzbírság megfizetésével, illetve az ezzel kapcsolatos költségeivel összefüggésben felmerült vagyoni kárként kívánta érvényesíteni.

A II. r. felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperesek megsértették a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, továbbá kötelezze az alpereseket egyetemleges 150 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Keresetét azzal indokolta, hogy az I. r. alperes által kezdeményezett szabálysértési eljárások során őt több alkalommal tanúként hallgatták meg, amely a lakókörnyezetében élő emberek negatív megítélését vonta maga után.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Nem tagadták, hogy a II. r. alperes fénykép-, illetve hangfelvételt készített az I. r. felperesről, védekezésük szerint azonban ennek kizárólag az volt a célja, hogy az I. r. felperes környezetszennyező magatartását bizonyítani tudják a feljelentésük alapján indult szabálysértési eljárásban. Előadták, hogy a II. r. alperes telefonja a fényképfelvétellel együtt hangot is rögzít, a hangfelvétel felhasználása azonban nem történt meg. A III. és a IV. r. alperesek állították, hogy az I. r. felperes által sérelmezett magatartást nem valósították meg.

¹ Megjelent: *Bírósági Döntések Tára 2011/4/59.*

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a II. r. alperes az I. r. alperes tudtával, illetőleg utasítására készített az I. r. felperesről fénykép- és hangfelvételt anélkül, hogy ahhoz a hozzájárulását beszerezték volna. A fényképfelvétel azonban a szabálysértési eljárás során ügydöntő bizonyítékként szolgált, mivel az I. r. felperes tagadta a terhére rótt magatartás elkövetését. Azt a szabálysértési eljárás során eljáró Szegedi Városi Bíróság is a közigazgatási szerv határozatát alátámasztó bizonyítékként értékelte, amikor helybenhagyta a szabálysértési határozatot. Ily módon a fényképfelvétel felhasználására az igazság kiderítése végett, vagyis közérdekből került sor, ez pedig a visszaélészerű joggyakorlást kizárja. Mindezek alapján alaptalannak ítélte az I. r. felperes személyiségi jogsértéssel összefüggésben előterjesztett valamennyi igényét. Az a körülmény, hogy a hatóság az I. r. felperes terhére, az I. r. alperes feljelentése alapján szabálysértés elkövetését állapította meg és ennek jogkövetkezményeként pénzbírsággal sújtotta, a személyiségi jogsértés megállapításának és kártérítési igény érvényesítésének alapjául nem szolgálhat. A II. r. felperes keresete kapcsán kifejtette, hogy a tanúkenti megjelenés a hatóságok előtt állampolgári kötelezettség, a tanúkenti meghallgatás a tényállás felderítését szolgálja, következésképp a II. r. felperes tanúkenti megidézése és kihallgatása nem minősül jogellenes magatartásnak, így az személyiségi jogsértést sem valósít meg. Rámutatott arra, hogy a III. és a IV. r. alperesek vonatkozásában sem bizonyítottak a felperesek személyiségi jogsértést megvalósító magatartást. Önmagában az a tény, hogy az I. r. felperes a III. és IV. r. alperessel is haragos viszonyban van, a személyiségvédelmet nem alapozza meg.

Az ítélet ellen a felperesek éltek fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatásával kérték a jogsértés tényének megállapítását, továbbá az I-IV. r. alperesek kötelezését arra, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a részükre 150 000-150 000 Ft nem vagyoni kártérítést és annak a 2006. június 22. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatát, továbbá az I. r. felperes részére vagyoni kártérítés címén 31 000 Ft-ot, valamint annak 2006. november 13-ától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Állította, hogy a terhére rótt szabálysértést nem követte el, a fényképfelvételek készítésekor nem gyújtott tüzet. Előadása szerint a II. r. alperes által elkészített felvételeket az I. r. alperes a számítógépén megőrizte, az adatrögzítésre további felhasználás érdekében került sor. Utalt arra, hogy a kép- és hangfelvétel készítése adatkezelésnek minősül, a személyes adatok pedig mind az adatvédelmi törvény, mind a Ptk. védelme alatt állnak. Álláspontja szerint önmagában az, hogy a felvételek célhoz kötöttek, a szabálysértési eljárásban történő felhasználás érdekében készültek, nem eredményezi a jogellenesség hiányát. A II. r. felperes érvelése szerint kártérítési igényének jogalapja nem kizárólag abból fakad, hogy hatóságok előtt tanúként kellett megjelennie, hanem azt megalapozza az a tény is, hogy a fénykép- és hangfelvételen ő maga is rögzítésre került. A felperesek hangsúlyozták, hogy a III. és IV. r. alperesek mindketten jelen voltak a kép- és hangfelvételek készítése során, a III. r. alperes volt az, aki a II. r. alperest fényképezésre biztatta, s e magatartásuk megalapozza a velük szemben érvényesített kártérítési igényt is.

A felperesek fellebbezése alaptalan.

A Ptk. 80. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. A visszaélés megvalósulhat - többek között - a kép- és hangfelvétel hozzájárulás nélküli rögzítésével (BH2008. 266.), valamint a 80. § (2) bekezdésében nevesített módon, azaz a felvétel hozzájárulás nélküli felhasználásával, nyilvánosságra hozatalával. Nem minősül visszaélésnek a képmás vagy hangfelvétel készítése avagy felhasználása, amennyiben arra közvetlenül fenyegető vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében közérdekből vagy jogos magánérdekből kerül sor, feltéve, hogy a képmás vagy hangfelvétel készítése vagy felhasználása a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet.

Jelen esetben nem vitás tény, hogy a II. r. alperes az I. r. felperes hozzájárulása nélkül készített felvételt, azt az I. r. alperes csatolta a szabálysértési eljárásban, amely felhasználásnak minősül (EBH2000. 296., BH1985. 57.II.). A felvétel készítése és felhasználása azonban abból a célból készült, hogy az I. r. alperes igazolni tudja a szabálysértés I. r. felperes általi elkövetését. A következőket bírői gyakorlat szerint - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt - a bíróság vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek, a bizonyítás ezt a célt szolgálja. Emellett az alpereseknek jogos magánérdekük is fűződött ahhoz, hogy a feljelentésükben jelzett, szabálysértést megvalósító felperesi magatartást igazolni tudják, az ugyanis akadályozta őket ingatlanuk zavartalan használatában, s tarthattak a hasonló felperesi cselekmények jövőbeli ismétlődésétől is. A fentiekben jelzett közérdek és alperesi jogos magánérdek védelméhez képest a perbeli felvétel készítése és annak kizárólag a hatóság előtti eljárásban bizonyítékként történt felhasználása a felpereseknek nem okozott aránytalan sérelmet, ezért az nem ütközik a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeibe, azaz nem visszaélésszerű, ennek következtében pedig nem jogsértő (BH1985. 57.). Arra vonatkozó adat, hogy a perrel érintett felvételek felhasználása a szabálysértési eljáráson túl egyéb módon is felhasználásra került, a perben nem merült fel, erre tekintettel a jogsértés megállapítására nem kerülhetett sor. Amennyiben az alperesek a felvételeket a jövőben mégis felhasználnák, az I. r. felperes számára ez lehetőséget teremt személyiségvédelmi igény érvényesítésére.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésében írt személyiségvédelmi eszközök alkalmazására csak megvalósult jogsértés esetén kerülhet sor. A jogsértés hiányában az I. r. felperes által követelt egyéb jogkövetkezmények (további jogsértéstől való eltiltás, nem vagyoni kártérítés) alkalmazhatósága is kizárt.

A jogszabály szövegezéséből következően a jogsértést az valósítja meg, aki visszaélésszerűen készít hang-, illetve fényképfelvételt, illetve ilyen módon használja azt fel. Ebből következően a III. és a IV. r. alperesek terhére a jogsértés még az I. és a II. r. alperesekkel szemben érvényesített igény megalapozottsága esetén sem lenne megállapítható.

A II. r. felperes fellebbezésében a jóhírnévhez fűződő jogának megsértésén túl a képmáshoz és a hangfelvételhez fűződő személyiségi jogainak megsértésére alapítottnak is kívánt igényt érvényesíteni. Ezzel kapcsolatos igénye olyan új keresetnek minősül, amelynek előterjesztésére a Pp. 247. § (1) bekezdése alapján nincs jogszabályi lehetőség, ezért az ítéletábla a II. r. felperes további személyiségi jogsértés megállapítására irányuló fellebbezését érdemben nem vizsgálhatta.

Helytállóan utasította el viszont az elsőfokú bíróság a II. r. felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértése miatti keresetét. Az a tény, hogy a II. r. felperesnek a szabálysértési eljárásban a hatóságok előtt tanúként kellett megjelennie, nem alkalmas a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítására. E magatartás ugyanis a más személyre vonatkozó sértő, valótlan tény állításával, híreszteléssel vagy való tény hamis színben való feltüntetésével valósul meg [Ptk. 78. § (2) bek.]. Ezzel kapcsolatos alperesi magatartásra pedig a II. r. felperes maga sem hivatkozott.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. (Szegedi Ítéletábla Pf. II. 20 619/2009.)

TARTALOMJEGYZÉK

BDT2011. 2442.	1
Nem minősül visszaélésnek a képmás vagy hangfelvétel készítése avagy felhasználása, amennyiben arra közvetlenül fenyegető vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében közérdekből vagy jogos magánérdekből kerül sor, feltéve, hogy a képmás vagy hangfelvétel készítése vagy felhasználása a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet.	1